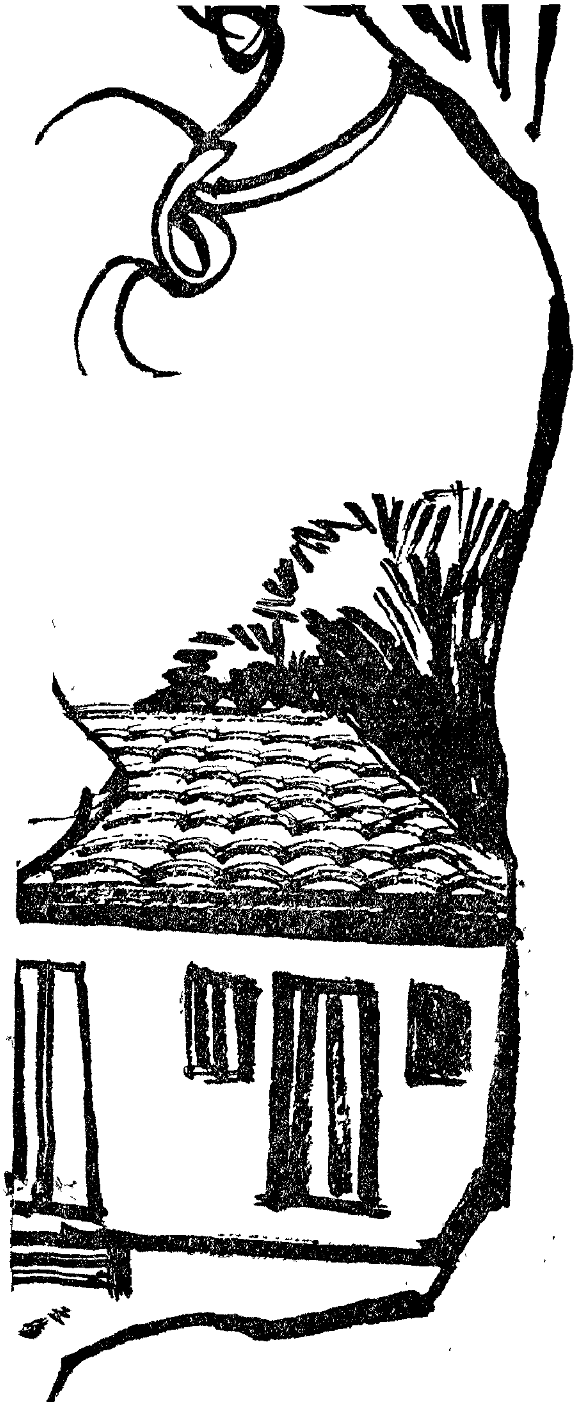

గోరంత గొప్ప

మా ఊరికి,—దేశంమీద,—పేరుంది. మాదొడ్డ పేరుంది : కొందరు పెద్దలు ఊరువిడిచి దేశం మీదికి పోయి పేరు తెచ్చారు.

కొందరు పెద్దలుకానివాళ్లు, ఎటూ పోని వాళ్లు, పోలేనివాళ్లు అక్కడే ఉండి, ఊరికి పెద్దరికం యిచ్చారు.

వాళ్లెవరు .... శ్రీమంతులు కారు,– జన్మంతా దరిద్రులు.

సిరిరా, మోకాలొడ్డిన—వివేకులు.

ఓ మిఠాయికొట్టు ఆసామీ,– ఓ యిడ్డెన్లమ్ముకునే, కోమటీ,- ఓ దూదేకుల సాయిబూ, ఓ మునసరి బసవన్నా, ఓ అంగవస్త్రం బ్రాహ్మడూ, ఓ పడుపు వేశ్యా,– ఓ కాపు కుర్రాడూ,- బొమ్మలు చేసుకునే ఓ ముచ్చి.

మిఠాయి కార్ఖానా ఆసామి—రామాంజయ్య.

గీరనామం పెట్టుకునేవాడు .... ఎప్పుడూ నవ్వుతూ ఉండేవాడు.

ఆలయంలో స్వామివారిని,– భక్తిశ్రద్ధలతో ముప్పొద్దులా సేవించడం మానకపోయినా .... మనుషులంటే మా భక్తి .... వాళ్లు తనకు ప్రత్యక్షదైవాలుట. సరుకు,– మహా రుచిగా, శుచిగా, చేసేవాడు. దగ్గిరుండి చేయించేవాడు. చూలింతకు గాని, బాలెంతకు గాని, పడి లేచిన వాళ్లకు గాని,–పళ్లులేని వాళ్లకు గాని, రామాంజయ్య తొక్కుడు లడ్డూ అంటే ప్రాణం. ఉన్నవాళ్లు, కొనుక్కునేవాళ్లు శక్తిలేనివాళ్లు,—చేజాపేవాళ్లు అందరికీ కడుపు నిండేది.

ఇంత వ్యాపారం జేస్తూంటే–ఆసామికేం మిగిలేది ? పొట్ట గడిచేది ! ఏడాదికోసారి సముద్ర స్నానాలప్పుడు ఓ పది కరుకులు, మిగిలితే అది–

—55 వ పేజీ చూడండి

మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి

గోరంతగొప్ప

9-వ పేజీ తిరువాయి

తనదికాదు. రంగడిసొత్తు .... పుట్టినప్పుడు ఎలా పుట్టాను ?–ఆ రంగడు రమ్మంటే ఎలా పోతాను ?– నవ్వు తలచుకోరా అని, పుటక యిచ్చాడు—నరులను సేవించరా,–అని,–యీ దేహం యిచ్చాడు. చాలు !– అనేవాడు. కాస్త తీరిక అయితే చాలు,–పోయి, రంగనాయకస్వామి ఆలయం ముందు కూర్చునే వాడు.

అక్కడ ఓ బసవన్న ఉండేవాడు. ఆలయం ముందు ఎప్పుడూ, గస్తీ తిరుగుతూ ఉండేవాడు. చేత యింత మిఠాయి పట్టుకెళ్లి గంగడోలు నిమురుతూ, దానికి పెట్టేవాడు రామాంజయ్య.

రామాంజయ్యకు,–ఒక్క కొడుకు. తండ్రంత కొడుకు. ఎప్పుడూ తండ్రిలాగానే నవ్వుతూ ఉండేవాడు. కోమటింట పుట్టినా, పదిమంది బ్రాహ్మణుల పెట్టిండేవాడు. పసిపిల్లలంటే తగని ప్రాణం. దారివెంబడి పోతూంటే.... ఏ యింట్లోం చన్నా, పసిపిల్ల ఏడుపు వినబడితే చాలు, గబగబ లోపలికి వెళ్లి, స్వతంత్రంగా, ఆ బిడ్డను ఎత్తుకుని, అటూ యిటూ తిప్పి పోరు మాన్పేవాడు. వాడు, చేతిలోకి తీసుకుంటే సరి,–ఎంత రాకాసి గంపైనా యిట్టే నవ్వేది. 'అలాగే నవ్వుతూ ఉండవే అక్కాయ్ .... ' అని, ఆ బిడ్డను తల్లి చేతికి యిచ్చేవాడు. వాడికి, చిన్నగాని, పెద్ద కాని,–ఒక్కటే వరుస. అన్నాయ్, అక్కాయ్ .... మరో పిలుపు పిలిచి ఎరుగడు.

మాఊరి బజారుకు, పక్క గ్రామాలనుంచి,– యిటు తూర్పు నుంచీ, అటు దక్షిణాన్నుంచీ కూరల కావిళ్లూ, గంపలూ తెల్లారేసరికి వచ్చేవి. ఆ మొగుడలా, యీ మొగనూ,–పోలీసు జవానులు, కాచుకుని ఉండి, కూరలవాళ్లు అక్కడ చెరువు గట్టున,–చద్దన్నాలు తినేప్పుడు,–అడగడం,– వాళ్లు గంపకో కాయ ఇవ్వడం మామూలు. ఇచ్చినందువల్ల, వాళ్లకు ఏ బాధా లేదు; వాళ్లకు, వీళ్ల పోరూ లేదు. ఎంతకాలంగానో, అలానే జరుగుతూ వస్తూంది. కాని, అధికారులు, ఎల్లకాలం ఒకళ్లే ఉండరుకదా. వెనుకటి హయాంలో అయితే,–అక్కడివాళ్లకు అక్కడే నౌకరీలు కావడం,– చేసినన్నాళ్లూ చేసి, వాళ్లు అక్కడే పింఛను పుచ్చుకోవడం అంటూ ఉండేది. తెల్లారి లేస్తే, తెలిసిన మొగాలే కనుక, ఏ రొష్టూ ఉండేదికాదు. రానురాను,–ఆ పద్ధతి పోయి,—బదిలీ లంటూ వచ్చి పొరుగూరి జనాభా చేరడంతో కొంచెం రద్దీ ఏర్పడ్డది. కొత్తగా వచ్చిన హేడ్డు తినమరగినవాడు. అతడి చేతిక్రింద అలాటి వాళ్లే తయారయారు. కావడంతో,–కాయా కసురుకు చేజావడం పోయి,–ధిమాకీగా,– బేడా,–పావలా నిలవేసి వసూలు చేయడం ఆరంభించారు. విసుక్కుంటూనో, నసుక్కుంటూనో వాళ్లు యిస్తూనే వచ్చారు: అంతటితోన్నా, వాళ్లు పూరుకున్నారా,– అది అలువైన గంపకింత,—కావిడికింతా,—అంటూ, పన్ను వేయడం ప్రారంభించారు. అందుకూ వాళ్లు, నోరెత్తలేదు. మన కర్మం గామోలు అనుకున్నారు యిచ్చారు.

అలా, యివ్వడమే తప్పయింది. ఇవాళ యిచ్చుకోలేను బాబూ అంటే చేయి చేసుకోవడం ప్రారంభించారు. వాళ్లు అందుకూ పడ్డారు. మరి, మొరెట్టుకునేందుకు దిక్కేదీ ?–

కార్తీనాకు కావలసిన పచ్చిమిరపకాయలూ, అల్లం, కొతిమిరాకూ, వతనుగా,—అక్కడికి మూడు కోసుల్లో ఉన్న ఉల్లిపాలెంనుంచి,–కాపు మనిషి మునలయ్య పట్టుకొచ్చేవాడు. అవాళ, రాలేదు,– మర్నాడు రాలేదు, ఏమా అని,– రామాంజయ్య కొడుకు, అక్కడకు వెళ్లి చూడగా,– మునలయ్య మొగం అంతా వాచిపోయి, పడుకుని ఉన్నాడు. వీడిని చూసి,—నా బతుకీకాడికి వచ్చింది రంగయ్యా! అని,—వలవల్లాడినాడు. నీకేం భయంలేదు, రేపు రా: నే నెదురొస్తాలే, అని చెప్పి చక్కా వచ్చాడు.

హేడ్డు స్టేషనుకు, ఓ సందు వెంబడి వస్తాడు: వీడు, అక్కడ కాచాడు. మరియాదగానే అడిగాడు. ఇదేం మరియాదయ్యా ! అని,–హేడ్డు మొండిగా జవాబు చెప్పాడు ... నోరెత్తితే, నిన్నూ తంతా నన్నాడు. వీడు అప్పటికే నిదానించాడు : హేడ్డు అది చూచి రెచ్చిపోయి,—వీడి కులాన్నీ, వీడి అబ్బనీ తిట్టాడు.

వీడిక ఉండబట్ట లేకపోయినాడు. పట్టుకుని, ఏకీలు కాకీలు తీసి,–బండిమీద వేసి,–మనిషిని సాయమిచ్చి, ఆస్పత్రికి పంపించాడు. అక్కడ, ఫలానా వాడు పట్టుకు చిదగ్గొట్టాడని చెప్పడం నామోషీ అనిపించి,– ఎద్దులు తరుముకొస్తే - వంతెనమీంచి పడ్డానని,—నమోదు చేయించుకున్నాడు హేడ్డు.

రంగయ్య అక్కడనుంచి అటు పోయినాడు. చెరువుగట్టున కావిడీ, గంపా దిగి ఉంది...జవానూ ఉన్నారు: ఒకరో యిద్దరో. వీడు, కావిడిబద్ద తిరగేశాడు. ఆ డబ్బక్కడ పెట్టించాడు. ఎర్ర టోపీవా డిక్కడకు వచ్చాడో,—కోటప్పకొండ తిరనాళ్లలో గోపిరెడ్డి ఏంజేశాడో .... అదే యిక్కడా జరుగుతుం దన్నాడు. పోయి మీ హేడ్డుతో చెప్పుకోం డన్నాడు.

రామాంజయ్యకు యిది తెలిసింది. 'ఛీ నీవేం మనిషివిరా .... అన్నాడు. వీడు వివరించి చెప్పాడు. 'అలనా పాలనా జేసేందుకు ఆ రంగడుండలా! మద్దిన నీ వెవడివిరా....మారుమనిషి...మనకు దేవుడుగాడ్రా? నిన్నిల్లాగే పెంచాన్రా నేను ?' అన్నాడు, రామాంజయ్య. వీడు నోరెత్తలా.

జవాన్లు పోయి హేడ్డుతో మొరెట్టుకున్నారు. వీడిని ఎలాగైనా, లోపలికి తోయించేయా లనుకున్నారు. శివంగ సంబరాల్లో, పారువేట ఉత్సవంలో వీడిని పట్టేయచ్చనుకున్నారు.... కాని, ఎందువల్లనో, ఎంతగాలించినా వీడక్కడ తగల్లా...యిది, పనికాదూ, అనుకొన్నారు....

ఓనాడు,, ఉదయం, రంగయ్య, రంగనాయకస్వామి ఆలయానికి పోతూండగా,— వీధిలో, ఓ అరుగుమీద,— ఓ ఆడకూతురు.... పిల్లను ఒళ్లో పెట్టుకు కూచుంది.. పిల్ల పోరెడుతూంది. రంగయ్య అక్కడకు ఉరికి బిడ్డ నందుకున్నాడు—

పొడుగు పెరగండి

పరీక్షోత్తీర్ణ దేహపరిశ్రమలు ఆహార నియమములు పాటించి, పొడుగు పెరిగి, ఆరోగ్యవంతులుగా ఉండండి. వివరములు ఉచితముగా పంపబడును.

283, Azad Market (A. P. M.)
Delhi.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
అరుణ
స్త్రీల ఆరోగ్యసౌభాగ్యాలకు
ఆయుర్వేదాశ్రమం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మద్రాసు-17

క్యాలెండర్లు

నాణ్యమైన ఫోటో ఆఫ్‌సెట్ క్యాలెండర్లకు మమ్ము సంప్రదించండి. క్యాలెండరు బొమ్మలను క్యాలెండరు మ్యానుఫ్యాక్చరర్లకు, ప్రింటర్లకు ప్రత్యేక ధరలకు సప్లయి చేయుదుము. మంచికమీషనుపై పని చేయుటకు సమర్థులైన ఏజంట్లు కావలెను. వ్రాయండి.

ELITE CALENDAR Co.,
P. B. 1927, MADRAS-1

ప్రిన్స్ ప్యాకెట్ రేడియో

2 నెలలకుమాత్రం సగం ధరకంటే తక్కువ సిగరెట్ కేసుకంటే సైజులో చిన్నది తేలికైనది. సులభముగా ప్యాకెట్‌లో ఉంచుకోవచ్చు. పొడుపైనది. ఎలక్ట్రిసిటీ లేక బ్యాటరీ అవసరంలేదు. శ్రావ్యమైన నాదము నిసుంది. ప్రపంచములోని ప్రతిస్టేషనుస్థానికంగా

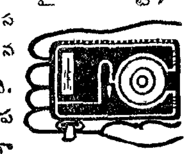

వినవచ్చు. సులభంగా ఉంచుకొనుటకు అనువైనది. అందమైనది ధర రు. 30/- వి.పి.పి. ఛార్జి రు.3/-అదనం, రేడియోతోలు కేసు రు. 5/-తృప్తికరంగా లేని యెడల ధర వాపసు. లైసెన్సుఫీజుఅదనం

Tagore Vigyan Mandir (R)
Phapala. ALIGARH

ఫిలిం స్టార్ లెదర్ సోల్ నైలాన్ ప్లాస్టిక్ పాదరక్షలు.

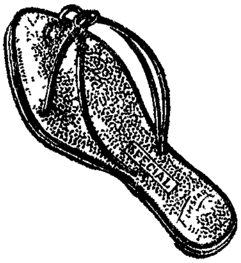

స్త్రీలకు, కాలేజీ విద్యార్థినులకు మిక్కిలి అందమైన డిజైనుల లోను, ఆకర్షణీయమైన రంగులలోను లభించును. కొలతలు పంపండి. ధర: స్పెషల్ రు 5/75. కాశ్మీర్ రు 7/25. పోస్టేజి రు 1/50 అదనం. ఏదైనా రెండు జతలు కొనువారికి పోస్టేజి ఉచితం. వి. పి. పి. ద్వారా కోరండి. లేక M. O. పంపండి. తృప్తికరముగా లేనియెడల డబ్బు వాపసు చేయబడును. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి. వ్యాపార వివరాలకు వ్రాయండి.

ALANKAR TRADERS (APM)
Gandhi Baug, Nagpur-2.

పౌడర్లలోకెల్ల మేలైనది
రాజా టాల్క్

- బహు ప్రత్యేకమైనది
- మంచి సువాసనగలది
- చాల మృదువైనది

తయారుచేయువారు :

ప్రఖ్యాత 'రాజా స్నో'
తయారుచేయువారిచే తయారుచేయబడినది
మణ్యం & కంపెనీ, బెంగుళూరు-20.

GP

క్రింది చోట్లయందు లభించును :

మెసర్సు బెజవాడ వెంకన్న & సన్సు రాజమండ్రి.
,, పువ్వాడ పుల్లయ్య & సన్సు, విజయవాడ.
,, రా. మా. ఏజెన్సీస్, నెల్లూరు.
,, రవి & కంపెనీ, 53, బందరు వీధి, మద్రాసు 1.

గోరంతగొప్ప

రంగయ్యా. ..బిడ్డకు, వత్తులు ఒరుసుకుంటు న్నాయి...పట్టు బలవంతాన తీశాను. అందుకూ యీ పోరు. నీవచ్చావుగనుక కాని,—మద్దినేళదాకా... కాళ్ళు చేతులా నిలిచేదికాదు.... పోతూపోతూ,— కంసాలి పైడయ్యకు యీవత్తులిచ్చి, ఓ వీసం, సాగ్గొట్ట మందూ.... మామనిషొస్తాడని చెప్పు.... అంది...

అలాగే పట్టుకు, యువతలకు రెండడుగులు వేయడం.... ఆ ఆడకూతురు వెనుకనుంచి దొంగ దొంగ!— అని అరుచుకుంటూ వీథినిపడటం.... జవాన్లువచ్చి కమ్ముకోడం.... రంగయ్యను, చేత సొత్తుతో, యీడ్చుకెళ్లడం.... రంగయ్య యింట్లో జొరబడి, తొట్టెలో బిడ్డచేతులవి ఊడబెరుక్కు పోతున్నాడని, ఆ ఆడకూతురు వాఙ్మూల మివ్వడం.... వెంటనే విచారణంటూ ఒహటి జరగడం.... రంగయ్యకు, ఆరుమాసాలు కఠినశిక్ష పడటం— ఆ యిలాకావారి నిర్వాకం గావడంతో,— నిముషంలో జరిగిపోయింది.... ఊళ్లో, అందరూ,—ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు.. రామాంజయ్య.... రంగా! అన్నాడు:

రాజమహేంద్రవరం, తీసుకు వెళ్లేటప్పు డైనా,— తండ్రినీ బిడ్డనూ, చూసుకోనివ్వ లేదు.... యిలాకావారు:

ఆరుమాసాలూ,— గడిపి,-- తిరిగి వచ్చాడు.... రంగయ్య. యింటికిరాలేదు: రంగడిగుడిలో కూర్చు న్నాడు.... ఆపూట: రామాంజయ్య కోవెలకుపోయి, కొడుకుని చూసి నవ్వాడు....నామొగం చూడగానే సీతమ్మవారంటి ఆడకూతురికి,— అబద్ధమాడా లనిపించింది.... ఇక నామొగం ఊళ్లోచూపించను. యీ బసవన్నతోపాటు,— రంగణ్ని నమ్ముకుని యిక్కడే పడుంటా.... వాడితోబాటు.,— నాకూ సంజెపూట— యింత పడేస్తుండు ...అన్నాడు :

కాని, అలా జరుగలేదు. యిలాకావారు, ఉండ నివ్వలేదు.... మళ్లీ ఏదో, మీదవేసి, అక్కడికే పంపించారు....

అలా,.... పదేళ్లు.... రావడం, మళ్లీ పోవడం..

అక్కడ,— వాళ్లుపెట్టిన తిండితో, కొట్టిన దెబ్బలతో,—మనిషి చివికిపోయినాడు.... ముప్పయి ఏళ్లకే.... అరవైదాటిన వృద్ధయినాడు.. అంతతో యిలాకావారికీ,— విసుగొచ్చిందేమో.... ఆపై,— వాడు భూమ్మీదున్న నాలుగేళ్లూ.... రంగయ్య జోలికి ఎవరూ రాలా?—

యీతోపుగా,— ఆహేడ్డుగారు,— మరో రోలుకు ఫించన్ పుచ్చుకుంటూ డనగా,— తలవని తలంపుగా, దారినిపోయేది తలకు చుట్టు కోవడం....ఉద్యోగం ఊడటం.... జరిగింది.... ఆహేడ్డు.... పిల్లా పాపా ఉన్నవాడు కావడంతో యిన్నాళ్లూ రెండుచేతులా పోగుచేసినా,— కాఫ్యాలకంటూ కరమ్మతులకంటూ ఉన్నదీ—,

ఎలెక్ట్రిక్ & రేడియో గైడ్
అభివృద్ధి చేయబడిన క్రొత్త కూర్పు
ఇంటిలోనే ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్ పూర్తి కోర్సు రేడియో రిపేరింగ్ రేడియోమెకానిజం,ఇండ్ల వైరింగ్ నేర్చుకోండి. ఇంటిలోనే రు. 50 లకు ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో తయారుచేయటం నేర్చుకోండి. ఎలెక్ట్రిక్ & రేడియో పనులకు ఉత్తమగైడ్. (600 చిత్రపటములు) ధర రు. 8. వి.వి.పి. చార్జి రు. 2.

14 భాషల మాస్టర్ :
ఉపాధ్యాయుల సహాయము లేక ఇంటిలోనే చైనీస్, జపానీస్, అరవం, ఫ్రెంచి, రష్యన్ మొ॥ భాషలను నేర్చుకోండి. 14 భాషలు ధర రు. 6/- డ్రాయింగ్, పెయింటింగ్ రు 5-50. టైలరింగ్ & కట్టింగ్ రు.5-50 సెక్స్ అట్లాస్: 325 చిత్రపటములు గల అమెరికన్ ప్రచురణ. ధర: రు. 6/- V.P.P. చార్జి రు. 2/- అదనం.

Tagore Vigyan Mandir (A.8)
Halka No. 13, ALIGARH

మంచి పుస్తకాలు
జీవిత రహస్యాలు:- మీ దాంపత్యసుఖానికి అనేక కామ సూత్రాలు:- ... రూ 3-50
యువతి - స్త్రీలను గురించి అనేక కుతూహల విషయాలు. ... రూ 3.50.
సంతానము - గర్భనిరోధానికి 60 నవీన సులభ మార్గాలు ... రూ 3 50
ఉమ్మక రహస్యాలు:- వ్యాపారంలో లక్షలు సంపాదించే అనేక కొత్తదారులు రూ 6-00
ఉద్యోగదర్శిని - మనదేశంలోని అన్నిరకాల ఉద్యోగాలు, అర్హతలు, పొందే మార్గాలు రూ5-00
ఆత్మజ్ఞానము:- శరీరానంతరం ఆత్మను గురించిన నవీన శాస్త్ర పరిశోధనలు. రూ 2-50
పోష్టు ఖర్చులుచితం. క్రింది ఎడ్రస్సుకు వ్రాస్తే వి పి పోస్టుద్వారా మీయింటికి పంపబడును
దేశసేవ ప్రచురణలు, ఏలూరు, ఆంధ్ర.

మంచి రహస్యం
గ్లోరియా ద్రవాన్ని మీ ముఖానికి రుద్ది తుడిచినంతలో అద్భుతమైన కాంతిని,మంచి అందాన్ని వెంటనే తెచ్చును,ముఖంలో ముదిరూపును పోగొట్టి చక్కని లేతదనాన్ని తెచ్చును ఎండకువచ్చే నలుపును, మొటిమలను సమ్మకంగా పోగొట్టును వెల రూ 1-75. అన్ని షాపుల్లో దొరుకును.
JANITA PRODUCTS, ELURU. A P.

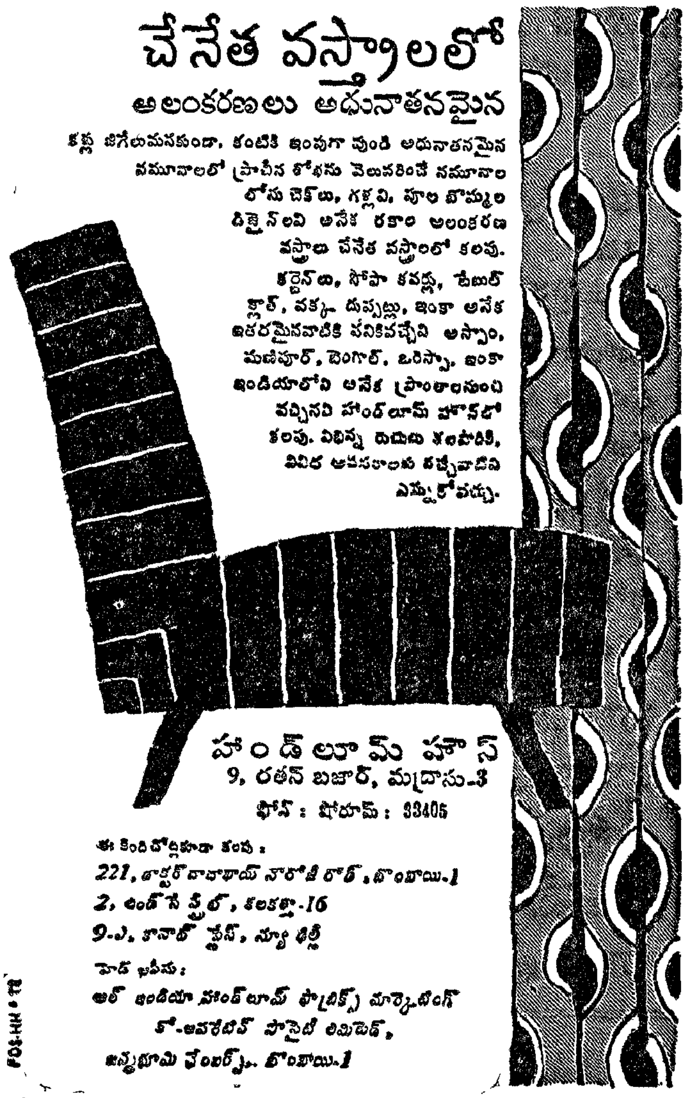

గోరంత గొప్ప

వచ్చి వాడిని తనతోడబుట్టినవాడే అన్నంత ఆపేక్షగానూ చూశాడు.

'అయ్యొయ్యో ! మన రంగడేంజేశాడో నీకు ఎరుక లేదులే. ఇన్నాళ్ళూ కోవెల్లో ఉన్నాడను కుంటివా ? లేడు .... నాతోనే కదిలొచ్చి, యింత కాలం నాకు తోడున్నాడు .... అన్నివేళా కంటిమీ దుండేవాడు.

ప్రజల్లో ఉంటే పదేళ్లే .... అక్కడుంటే వెయ్యేళ్ళు వాణ్ని కొలుచుకున్నట్టుయిందయ్యా ! వాడల్లా, పిలిస్తే పలికాడయ్యా!

నాలాటి నా అన్నలున్నారు. వాళ్లకూ తోడుండు రంగా—అని మొక్కుకున్నానయ్యా. నామాట వాడు వింటాడో వినడో, నీవు చెప్పి చూడవయ్యా .... అన్నాడు, రంగయ్య యింటికి రాగానే రామాంజయ్యతో.

'ఎక్కడుండాలో వాడికి తెలియదట్రా అయ్యా, వాడికి మనిషిమీద ఉండదుట్రా'' అన్నాడు రామాంజయ్య.

రంగయ్య మళ్లీ ఎవరితో మాట్లాడలేదు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూండేవాడు. ఎవరన్నా, ఎప్పుడన్నా పలుకరిస్తే ఎగిరి గంతేసి 'రంగా!' అని పకపక లాడుతూ పరుగెత్తేవాడు.

రంగయ్యను యిలాకావారు రాజమహేంద్రం పంపిన మరుక్షణంలో బసవన్న అక్కడనుంచి లేచి పోయినాడు. చల్లబజారులో పడుకునేవాడు, ఊరంతా, ఏవాడను చూసినా తానే అన్నట్టు, తిరిగే వాడు. రంగయ్యలేని అన్నేళ్లూ అంతే.

రంగయ్య తిరిగి వచ్చాడు. యిద్దరూ కలిసి తిరిగేవారు. కలిసి రంగడి కోనేట్లో స్నానం చేసే వారు. పవలూ, రాత్రీ ఎప్పుడూ యిద్దరూ ఊరి మీదే ఉండేవారు.

అలా ఒక్క - ఆర్నెల్లు జరిగింది. రంగయ్య ఆనాటి కానాడు కుష్కించిపోతున్నాడు. రామాంజయ్య యిహ పట్టలేక ముచ్చి బసవయ్య దగ్గరకు పరిగెత్తుకువెళ్లి వెంటబెట్టుకు వచ్చాడు. బసవయ్యంటే ధన్వంతరే.

బసవయ్య వచ్చాడు,—చూశాడు,—నవ్వాడు. 'రామాంజయ్యన్నా....రంగణ్ణే నమ్మాడు. ఆ రంగడే వీడికి ఔషధ మిస్తున్నాడు. త్వరలోనే భవరోగ విముక్తిన్నీ చేస్తాడు' అన్నాడు. రంగయ్య, 'రంగా' అనేందుకు కూడా ఓపికలేనివాడల్లా ఎగిరి గంతేసి రంగా అని మూడు వాడలు వినబడేటట్టు పలికాడు.

మర్నాడు మామూలుగానే కోనేటికి స్నానానికి పోయినాడు. బసవన్న తోడున్నాడు. యిద్దరూ మునిగారు. బసవన్న ఒక్కడే పైకి లేచాడు. రంకెలు వేసుకుంటూ రామాంజయ్య దగ్గరకు వెళ్లాడు. ఆయనకు అర్థమయింది.

రంగయ్య ఊరేగింపుగా, ఊరు విడిచి పోతుంటే, బసవన్న వెంట నడిచి రంగా, రంగా అని

మన్నదీ అయిపోయి,— రేపెల్లాగా, అనే స్థితికి వచ్చాడు.

ఆసంగతి, తెలియడంతోనే,— రామాంజయ్య హెడ్డుగారింటికి వెళ్ళాడు:

పనిపోయినా,— ఖాళీచేసేందుకు, యిలాకావారు గడువియ్యబట్టి, హెడ్డు, ఇంకా ఉన్న ఇంట్లోనే ఉంటున్నాడు:

రామాంజయ్యను చూశాడు: ఎగతాళి చేయడానికి, వచ్చాడేమో ననుకుని, తాటిప్రమాణం లేచాడు:

ఆయన తొణకలేదు, బెణకలేదు: ఆమంచంమీద, హెడ్డుగారి పక్కనే కూర్చుని,— అయ్యా! వెంకటప్పయ్యా! మీమీద నాకుకోపంలేదు.... గేలి చెయ్య రాలేదు: నాబిడ్డ బాగోగులు,—ఆరంగడివి... నీవుమటుకు ఏంజేశావ్.... భద్రాద్రి రామదాసటు.... మా, రంగయ్యటూ మనిషికి మనిషి మేలుచేస్తాడుకాని,— కీడుచేస్తాడా—! అలా అనుకుంటే తప్పుకాదా?...... ఆ నౌకరీ, యింత కాలం చేశావ్.....యింకెంతకాలం?......మానుకోడం మంచిదే అయింది....నాకూ మనిషి అవసరం ఉంది: ఆకాఙ్క్షినా నీవు జూసుకుంటానని చేతులో చెయ్యేస్తే ....నాకా చింత వదలిపోయి.... హాయిగా గుళ్ళో కూర్చుంటాను. నాకీసాయం చేసిపెడుదూ!—' అన్నాడు :

వెంకటప్పయ్య .... శీతజ్వరం పీడిస్తున్నవాడికి మల్లే వణికిపోయి .... నీ కొడుకు నాకు బుద్ధి చెప్పాడు నేను కచ్చకట్టాను. రంగయ్య బతుకలా చేశాను నీవు కాదన్నా, అదంతే. కనుకనే నా గతి యిలా అయింది. కావల్సిందే.

ఇంట కాచిపోసే దిక్కు లేదు. వీ డొక్క డున్నాడు. పింఛ నుచ్చుకుని ఏ కూతురి దగ్గరో పోయుందా మనుకున్నా..... యిప్పుడు ఎలా పోను. కూతురు మనదైతే, అల్లుడు మనవాడా. డిస్మిస్సై వచ్చి మామ తన నెత్తి కెక్కితే .... ఆదరిస్తాడా ?

పోనీ, పిల్లవాణ్ణి పంపేద్దామా అంటే వీణ్ణి మటుకూ తిన్నగా చూస్తారని నమ్మకం ఏమిటి ?

నేనూ, వీడూ ఏంకావాలా అని అదే దిగులు.

ఇహ నాకేం దిగులూ లేదు.

నా బిడ్డను నీ కప్పగిస్తా. పెంచి పెద్దవాణ్ణి చెయ్ నా బుద్ధులు రాకుండా చెయ్. రామాంజయ్యా నీకు నీ కొడుకును కాకుండా చేశాను. అయినా— నీవు దేవుడంటివాడివి..... గనుక నా బిడ్డను బాగు చేస్తావు !—

నే నంటావా .... నలుగురిలో ఎలా తల ఎత్తుకు తిరగమంటావ్!

నా పాపం నాక. తెలియదా ? ఏ కాశో పోతాను.

నన్ను పోనీయ్ .... అని బ్రతిమాలుకుని, బిడ్డ నప్పగించి తనదారి తాను చూసుకున్నాడు వెంకటప్పయ్య.

రామాంజయ్య .... అప్పయ్య కొడుకును, తన కొడుకులాగానే చూసుకున్నాడు. రంగయ్య విడుదలై

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

దీపావళి కథల పోటీ

మొదటి బహుమతి రు. 600
రెండవ బహుమతి రు. 350
మూడవ బహుమతి రు. 250

ఎప్పటివలె 1962 దీపావళికి కథలపోటీ నిర్వహింప నిశ్చయించాము. రచయితలు కూడా ఎప్పటివలె మాతో సహకరించి ఈ పోటీ జయప్రదం చెయ్యగోరుతాము.

నిబంధనలు

- కథలు స్వంత రచనలై ఉండాలి. అనువాదాలు పంపరాదు.
- కవరుపైన "దీపావళి కథల పోటీకి" అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
- రచనలు తిప్పి పంపగోరువారు తగుమాత్రం పోస్టేజీ కల కవరు జతపరచాలి.
- **కథ ఇరవై అరఠావు పేజీలు మించరాదు.**
- కాగితానికి ఒకవైపుననే వ్రాయాలి.
- పోటీలో బహుమతి పొందని కొన్ని కథలను విడిగా ప్రచురించవచ్చు.
- **వ్రాతప్రతులు 31-8-62 లోగా మా కార్యాలయం చేరాలి.**
- **పోటీలో తుది నిర్ణయాలు సంపాదకులవే. ఈ విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు.**

ఉంకెలు వేసుకుంటూ సాగనంపాడు.

బసవన్నకు ఆనాటినుంచీ ముసలితనం వచ్చింది. రామలింగేశ్వర ఆలయం ముందు, గడ్డిమోపులవాళ్ళు వస్తూ, వస్తూ ముందో పట్టెడు పరకలు వేసి వెళ్ళేవారు. అవన్నీ ఒక మేటి అయేది. తినేందుకు చుట్టూ మేకలు జేరేవి.... బసవన్నతో ఆడుకునేవి.

సర్వసాధారణంగా మా ఊరి పెద్దలు, దేశం తిరిగి వచ్చి అక్కడ ఎన్నడో ఒకనాడు బహిరంగ సభ చేసేవారు. వారి వెంట ఉండే అనుయాయి గణం ఓ పదో, పరకో,—తప్పనిసరిగా వారూ,—బల్లా, కుర్చీ తెచ్చి వేసిన కూలీవాడూ, దీపాలు మోసు కొచ్చినవాళ్ళూ పోను .... అన్నేళ్ళూ అన్ని ఉపన్యా సాలూ శ్రద్ధగా ఆలకించింది... బసవన్న ఒక్కడే! స్వరాజ్యం వచ్చేముందే వారూ కైవల్యానికి పోయి నారు.

రంగయ్యకు భవబంధ విమోచనం ప్రాపించిన మరునాడే రామాంజయ్య కార్ఖానా పనివాళ్ళకు పంచిపెట్టి వెంకటప్పయ్య కుమారుణ్ణి వాళ్ళకు అప్పగింతపెట్టి, కార్ఖానా అంటిపెట్టుకున్న కొబ్బరితోటలో తగుపాటి చెరువు తవ్వించి, రంగడి విగ్రహం ముందుంచుకుని, అక్కడే ఉండేవాడు. రామాంజయ్య మరి మిరాయి చెయ్యలేదు... ఎవ రికీ పెట్టాలేదు.

కాని, గ్రామంలో పిల్లలకు, ఆ కొరత లేకుండా తలారివారి చిన్నవాడు... వెన్నవంటి మిసమిస మిస వాడు... రంగయ్య లాగనే నవ్వేవాడు. గాలిలో గుప్పిట పట్టి నవ్వులూ, నాట్యాలూ చేస్తూ వెంట పడిన పిల్లలకు, తలో పట్టెడూ పటికబెల్లం ముక్క లిచ్చేవాడు...వాడు,—అరంగదాసు చిందులువేసిన చోట మోపెడు మల్లెపూలు రాలేవి... వాడు, శుక్లపక్షంలో వెన్నె లున్నట్టు ఉన్నాడు. వెన్నెలంత నవ్వు వెద జల్లాడు. అంతులేని ఆనందం అందరికీ మౌనంగా యిచ్చాడు. చంద్రరేఖల్లే అనంతాన కలిసి పోయి శాశ్వతుడైనాడు. వాడి పుణ్యాన మా గ్రామానికి యిప్పటికీ మల్లెలు పుష్కలం ! మరి ఆ ఆనందం, అది, వాడి ఒక్కడి సొమ్మే !

కేవలం ఆ ఒక్కడి సొమ్మే కాదు, మరో దూదే కుల సాయేబు యిస్మాయిల్—కు వారసత్వం వచ్చింది.

వాడు నిత్యమూ బైర్—బత్ బుజాన వేసుకుని ఆ వీథి నే పోతుండేవాడు. కట్టు పొగరుబోతని ప్రతీతి. తనకం టికి ఆ యిల్లు నచ్చితేనే అడుగు పెట్టేవాడు. పరుపో దిండో కుట్టేవాడు. లేదో పిలి చిన ఆసామిని పట్టుకుని, పరుపామీదా పడుక్కుం టూవ్—వాట్కి పరుపా ఉడాయిస్తుందిగాదూ పయ్యా... సొపమీద పడ్కో అనేశేవాడు. ఒక షాపు, గోపాలదాసుగారు, అంటే ముట్నూరి గోపాలదాసుగారు, ఆలయంలోనుంచి వీథిమీదికి

ఏన్విల్

క్రిమి సంహారక ఆయింట్మెంట్ మ కోతలకు, రక్కులకు, బొబ్బలకు వాడండి.

"ఏన్విల్" మొటిమలను, కురుపులను, కీటక కాట్లనుకూడా మాన్పును.

అట్లాంటిస్ (ఈస్ట్) లిమిటెడ్ (ఇంగ్లండులో స్థాపితం)

JWT-ANV-5312 TE

AN 2

పట్టులాగ మృదువుగా
కోమల పరిమళ భరితముగా
ఉంచగలది నీపా-నీపా
ఒక్కటియే...

నీపా
టాయిలెట్ పౌడర్
హేరాయిల్

ముదిమి చింతయు మండు వేసవి తాపరంబుగా
కదియదు నీపంబు కోమలి చెంతనుండ॥

ఎ. కె. ఎస్. & కంపెనీ అడయార్, మదరాసు-20

'ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక'లో ప్రచురణకు ఇండియన్ ఇంక్ తో వేసిన కార్టూనులు మాత్రమే పంపాలి. సాధారణంగా 4"×2", 4"×4" చిత్రాలు ప్రతి కల్లో పనికొస్తూ ఉంటాయి.

తరచుగా మూత్రవిసర్జన

చక్కెరతోగాని, చక్కెర లేకుండగానీ తరచుగ మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైన చిహ్నము. శరీరాన్ని గుల్ల చేయడమే కాకుండా ఈ వ్యాధి, తన బంధంలో చిక్కినవారిని ఆరోజుకారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నుని చేయును. ప్రథమదశలో శారీరక, మానసిక శ్రమలకు యిచ్చగించకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపుమాంద్యము, తొడల్లో తిమ్మిరి, నరముల బలహీనతతో ఈ వ్యాధి పొడచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించకున్నచో, అధికదాహం, ఆకలి, గొంతు నోరు యెండుట, దురదలు, కాళ్ళలో పగుళ్ళు, తూకం తగ్గడం, శరీరమంతా పోట్లు, కీళ్ళ నొప్పులు, కంటిపొరలు, క్షయ, గడ్డలు, రాచపుండ్లు, ఇట్టి భయంకర బాధాకరమైన వ్యాధులు యెన్నో సంభవింపవచ్చును.

"వీనస్ ఛారమ్" మాత్రలు వాడి అనేక వేలమంది తమ బాధలనుండి నివారణపొంది మృత్యు కరాళమునుండి రక్షింపబడిరి. "వీనస్ ఛారమ్" శాస్త్రీయ పద్ధతులపైన ప్రాచీన యునానీ వైద్య విధానం ప్రకారం అమూల్య ఔషధుల శాకపదార్థముల, స్వాభావిక క్షారముల సారముతో తయారైనవి. "అమిత దాహము, మూత్రంలో చక్కెర తగ్గి పలుమారు మూత్ర విసర్జనచేయు అవసరము 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు చాలా భాగము నివారణ యగును. కొద్దిరోజులలోనే మీకు సగానికిపైగా స్వస్థత చేకూరినట్లనిపించును. "వీనస్ ఛారమ్" కొద్ది వ్యయముతో సుఖముగా, తేలికగా సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పథ్యములేదు. నిరాహారముతోనుండే అవసరంలేదు. రోగుల పుష్టికరమైన ఆహారము తినేందుకై ఇదివరకటికంటే ఎక్కువ రకాల ఆహార పదార్థములు తీసికొనవచ్చును. వివరములుగల ఇంగ్లీషు కరపత్రముల అడిగినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. 50 బిళ్ళల ఖరీదు రు. 6—75 న. పై. మాత్రమే. పోస్టేజి నిమిత్తం రు. 1—6 న. పై. అదనం. (ఒకేసారి రెండు) అంతకుపైగా సీసాలను తీసికొన్నచో పోస్టేజి ఉచితం.

(SELLING AGENTS)

Barrys Commercial Corporation
(A. P. W.)

27/A, Dhurumtollah Street
CALCUTTA-13.

గోరంత గొప్ప

రావడం,— వీడ లేటే రావడం జరిగింది. వీరు వాడివంక చూశారు—బహు ఆరాగా, వీడు మామూలు నిర్లక్ష్యంతో ఓకన్నటు పారేసి,— ఏమండీ పెద్దవారూ...మీకూ పర్సా కావాలా! అన్నాడు.

'నాకు పరుపెందుకు సాయేబూ. ఉన్న బలుపు చాలదూ అన్నారు వారు. యింతబందోబస్తీ మీద ఉండి సాపమీద పడుక్కుంటూరా?—'

నాకు, ఆచాపమటుకెందుకూ, యీ నేలచాలదూ!

అదేమివయ్యా... మీకే, సాప ఖరీద్ సేసేదానిక్కైసాలేదా?

'లేకేం కావలసినంతఉంది. అదుగో నా ఖజానా...' అని ఆలయంలో స్వామిని చూపించారు.

'అక్క బిరాయించినావార్కి మీరూ గులామిలా?'

'వారి గులాములకు గులామును... అవును నాయునా నామాట నమ్మకపోతే అదిగో చూడు, వాడినే, అడుగు నిజం చెబుతాడు.....'

యిస్మాయిల్ భుజంమీద చేయివేసి గోపాలదాసుగారు వాడికి గోపాలస్వామిని చూపించారు. మౌనంగానే ఉపదేశం చేశారు.

అంతే వాడు భుజాన ఉన్నవి అక్కడే జారవిడిచినాడు. పోయి ఆ ఆలయం అరుగుమీద కూర్చున్నాడు. తలవంచుకుని ఏడు రోజులున్నాడు. ఎనిమిదోనాడు ఉదయం, గోపాలదాసుగారు దయచేసి, వీడిని చూసి, బిగ్గరగా నవ్వుకుంటూ స్వామికి అక్కడనుండే నమస్కరించి దారినిపోయినారు.

ఆనవ్వులో, యిస్మాయిల్, కదిలినాడు. అక్కడ నుంచి లేచాడు. అక్షరంరానివాడు, అలా తలవంచుకుని నడుస్తూంటే వాడు పాడే పాటలు వినేందుకు ఎందరో వెంట ఉండేవారు. ఆపాటలు యీనాటికీ మాగ్రామంవారు పాడుకుంటూ ఉంటారు.నడుస్తూ నడుస్తూ ఏయింటిముందో ఆగేవాడు. యింటి యిల్లాలు ఒక్కముద్ద దోసిలిలోవేస్తే అది అక్కడే తినేవాడు. తిన్నగాపోయి బందరుకాలువ పాయఒడ్డున కూర్చునేవాడు.

వారిపాట విన్నవారందరూ, భక్తులైనారు... వెంట తిరిగినవారు వేత్తలైనారు,—ఏటేటా వారి పేరున ఉత్సవాలు, మాగ్రామంలో జరుగుతూనే ఉంటవి.

అలాటివాడు కాడు, అంతవాడు కాడు, కోమటి సుబ్బయ్య. పాతకలాటివాడు, బొంగురుగొంతు వాడు, గంటకో మాట మాట్లాడేవాడు. ఒంటెడు నామాలవాడు,మోపెడు తులసిపూసలవాడు. రామాంజయ్య కార్ఖానాలో, చిన్నప్పటినుంచీ పనిచేసినవాడు రామా! అని మట్టుకు స్పష్టంగా ఉచ్చరించగలిగినవాడు!

చిన్నదుకాణం, పెద్దఎత్తున అమ్మకం...రాత్రి పదింటికి సాధువులందరూ చేరేవారు గోడకానుకుని కూర్చుని ఆ తత్వాలన్నీ ఆనందంగా ఆలకించేవాడు. పదకొండుకాగానే చుట్టుప్రక్కల తిరుగుతూన్న, గోవులన్నీ వచ్చేవి. పెద్దపళ్లెము నిండుగా అప్పుడువండి చల్లార్చిన సరుకు పట్టుకువచ్చి బహుశ్రద్ధగా వాటికి ఆరగింపుచేసేవాడు నీరు పట్టేవాడు. పోయిరండే తల్లుల్లారా! యివేం పెట్టానో, ఏంతిన్నారో రేపేలోపం రానీయకండమ్మా' అని మొక్కేవాడు. చేరిన సాధువులను తుష్టిగా వడ్డించేవాడు. తలోయింత ముట్టచెప్పేవాడు. అమ్మిన అమ్మకంలో మర్నాడు కొనేగోలుకూ, రోజువారీ జీతాలకూ, యీ ధర్మాలకు పోను, మిగిలింది రొండిన పెట్టుకుని తిన్నగా ఓమైలు నడిచి ఏ అర్ధరాత్రికో యింటికి చేరకునేవాడు.

యిల్లు అంటే తనది కాదు తోబుట్టువుది తనకు తానొక్కడే. అక్కడే స్నానంచేసి, ఉదయమే వచ్చి కన్యకాపరమేశ్వరికి నిన్న మిగిలినసొమ్ము సమర్పించి, వచ్చి వ్యాపారం చేసుకునేవాడు...గోవులకూ గోసాయిలకూ యిప్పటికీ అలా సాగించేవారున్నారా? ఔనంటే అది అబద్ధం.

—యీ బ్రతుకు అబద్ధం అనుకుంది, అలతనవారితో అనేసింది, వాడలో పుట్టిన ఒకచిన్నది.

చిన్నదానితల్లి, జమీందారుల ప్రాపకాన వుండి బిడ్డలకు మొగంవాచిపోయింది. ఎవరో ఒకసాధువొచ్చి విభూతిచ్చి మగపిల్లాడా, ఆడకూతురా? అనగా—మొగపిల్లోణ్ణేంజేసుకోను? ఆడపిల్లయితే—అక్కరకొస్తుంది. అన్నదట! మొగపిల్లడైతే నీకక్కరకువచ్చేవాడు, ఆడకూతురు కలుగుతుంది. అది నీకు అందకుండా బోతుంది, అన్నాడు సాధువు, అంటే ఏమహారాజుల కటాక్షమో ప్రసరించగా తప్పకుండ ఫాయాకు పోతుందనుకుందాతల్లి.

పిల్లకు యీడొచ్చింది. ఒకరిద్దరు ఘరానా వారువచ్చారు. రానిచ్చింది. ఏమిబోధ చేసేదోకాని ఒక్కక్షణంలో యువతలకు వచ్చి ఆ తల్లిముందు చెంపలేసుకుని, 'మేము అపచారంచేశాము. ఆమె మహాయోగిని!' అన్నారు. ఆతల్లితోబాటు ఆవాడా, ఆ వాడతోబాటు ఊరూ, అప్పుడు కన్ను దెరిచింది. జ్ఞానమాంబను గౌరవించింది. బెజవాడ కనకదుర్గ తననీడను, ఆజన్మకు సాఫల్యమిచ్చింది.

చిత్తగించారు.... మాగ్రామం చరిత్రలోకి జొరబడవలసిన అగత్యం లేదు... ఈ గోరంతగొప్పే.. మాకు ఎల్లకాలం చాలును! ★